

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

БРОЈ 10

БЕОГРАД, 6 МАРТ 1937.

ГОДИНА IX

Садржај:

Трговачко-индустријска банка, Београд

Електро-Макис а. д., Београд

ТРГОВАЧКО-ИНДУСТРИЈСКА БАНКА, БЕОГРАД

Анализирајући завршне рауне Трговачко-индустријске банке за 1935 (у броју 9 од 29 фебруара 1936), констатовали смо да пословни извештај njenог Управног одбора спада увек међу најбоље од свију акционарских извештаја код нас. I банџин годишњи извештај за 1936, који је поднесен 27 фебруара о. г. XVII редовном збору акционара, претставља стилски и логички једно мајсторско дело, у коме се са дубоким разумевањем и ретком искреношћу говори о свима најважнијим проблемима који се односе на наше банкарство у опште и на послове Трговачко-индустријске банке напосе. Изнето је много тајних констатација и критика, које се у потпуности поклапају и са нашим гледањем на ствари, и штета је, што се због оскудике места морамо ограничити на репродукцију најважнијих, које су интересантне баš у веzi с овом анализом.

У погледу решења питања земљорадничких дугова напominje се да је оно donело велико олакшање привреди читаве земље, али је nametнуло теške жртве нашем банкарству из unutrašnjosti, због чега је оно сада upућено углавном на likvidaciju, што predstavlja велику штету и за celinu. Dalje се каже, да је концентрацијом државних новчаних завода олакшано извођење јавних радова који су такође doprinели оживљавању prometa у земљи, али се ipак препоручује да се држава mane послова у којима јој privatna иницијатива може pruжити своју korisnu zamenu. Интересантно је и гледиште банџине управе о uticaju sankcija на нашу привреду. „Izgledalo је — вели она — као да idemo у susret potpunom privrednom debaklu. Italija, glavni faktor naše uvozne i izvozne trgovine, bila је potpuno zbrisana из spiska zemalja, са којима obavljamo razmenu dobara. Али су је у širokoј meri odmenila druga — nova — bliža i dalja tržišta. Nije trebalo mnogo vremena да се priberemo и nađemo svoj put spasenja baš као и за време carinskog rata малене Srbije protiv моћне Habzburške imperije 1906 године“.

Нашим читаоцима је познато, из ранијих приказа и анализа Трговачко-индустријске банке, који положај и какву sjajnu reputaciju она uživa међу beogradskim bankama и у privrednom životu наше prestonice. Познато им је dalje и то, да она nije интересантна samo као novčani завод, nego и као велики индустријалac. Она је već odayна у znatnoj meri angažovана у šumskoj односно дрварској индустрији и у električnoј индустрији. Prво је došla strugara код Makiša због zgodnog položaja prema Savi. Она је davала jevtino gorivo. Од toga се stvorila električna energija; višак električne

energije dat је beogradској opštini; zatim је obezbeđeno isključivo pravo prodaje električne energije на teritoriji Žarkova и Čukarice и najзад је došao ugovor са beogradskom opštinom о osvetljenju topčiderskog и čukaričkog rejona. Тако је од једне мале strugare postalo veliko индустријско preduzeće. Podizanjem nove električne centrale у Beogradу (од strane Švajcaraca), ekspanzija električnog preduzeća Trgovачко-индустријске банке upућена је на drugу stranу. 1930 Elektro-Makiš dobija облик samostalnog акционарског društva, али се gotovo sve акције nalaze у rukama Trgovачко-индустријске банке. Strugara „Makiš“ је još увек у structurelном sastavu банке и у njezinoј neposredној režiји.

У tokу 1934 банка је ušla и у индустрију kamena, али се još никакo nije mogла rešiti да се и за nju jače веже. Njen angažman ostao је ту neznatan, а ni poslovi nisu bili naročito obilni, па је verovatно да će она taj posao napustiti, čim јој се ukaže zgodna prilika. Medutim, у tokу prošle године Banka је ušla у један novi neobično važan posao — у rudarsku индустрију, upravo eksploataciju lignitskih naslaga. Otkupila је концесију »Baroševac и Junkovac« са prostranim terenima isključivih истражних prava. То има своју logiku, а veoma су povoljni и izgledi на uspeh. Već су izvršena и opsežna ispitivanja са potpuno pozitivnim rezultatima. Glavni potrošač uglja biće за prvi početak sopstvena električna centrala. Docnije će се znatne količine моћи baciti и на tržište, и то uz neobično povoljne uslove, с obzirom на моћност naslaga, малу udaljenost од Beograda и racionalna tehnička sredstva за eksploataciju.

Kad би се sva banџина индустријска preduzeća pretvorila у акционарска društva, као што је то već učinjeno са Elektro-Makišem, Trgovачко-индустријска банка би се približila tipu једног „holdinga“, jer би јој од 38,5 милиона ukupne aktive у 1936 godini било preko 34,5 милиона у акцијима и dugovanju njenih индустријских preduzeća. Dodуše, она danas vodi и samostalni bankarski posao, али јој upravljanje njenim индустријским preduzećима postaje све više — glavnim zanimanjem.

Раџун изравнања

Активa	1933	1934	1935	1936
	у hiljadama dinara			
Gotovina	1.191	2.811	1.687	775
Menice	235	255	353	291
Tekući računi	2.608	2.555	4.037	2.141
Hartije од vrednosti	15.008	15.006	14.904	14.904
Vrednosti rez. fonda	591	669	715	729

Elektro-Makiš tekući	8.917	6.998	2.744	9.958
Kamenolom „Bazalt”	—	255	440	620
„Baroševac i Junkovci”	—	—	—	1.148
Strugara „Makiš”	12.537	11.546	11.797	6.834
Nepokret. u Zemunu	—	—	—	878
Nameštaj i pribor	65	65	65	82

Pasiva

Glavnica	10.000	10.000	10.000	10.000
Stal. rez. fond	1.060	1.180	1.310	1.444
Osobeni rezervni	3.599	4.169	4.785	5.340
Kursna razl. efekata	220	244	850	862
Fond za otpis dubioza	—	—	602	—
Amort. fond strugare	4.557	5.008	5.192	1.310
Rezer. el. centrale	1.828	2.075	2.321	—
Fond za otpis pokret.	148	201	255	310
Sopstvena sredstva	21.412	22.878	25.319	19.267
Penzioni fond čin.	213	266	321	387
Menice	4.490	4.700	2.380	4.940
Tekući računi	6.471	5.084	684	6.963
Ulozi na štednju	7.318	6.003	7.163	5.571
Divid. i tantijema	1.243	1.231	1.358	1.420
Obrtni kapital	41.154	40.162	37.224	38.549
Kaucije, gar., ostave	7.622	13.602	12.359	23.606
Zbir bilansa	48.776	53.764	49.583	62.155

Zbir bančinog bilansa u 1936 godini iznosi 62,1 miliona prema 49,5 miliona u prethodnoj godini. Veći je, dakle, za 12,6 miliona dinara. Međutim, pozicija kaucija, garancija i ostava, koja je bez naročitog poslovnog značaja, povećala se za 11,3 miliona dinara, tako da je obrtni kapital u 1936, računski, uvećan samo za 1,3 milion dinara. Stvarno povećanje obrtnog kapitala prema prethodnoj godini trebalo bi da bude znatno veće — bar za 8 miliona dinara. Do toga nije došlo jedino zbog toga, što su u aktivni amortizacijama ugašene izvesne investicije Strugare Makiš, koje se sada bilansiraju „pro-memoria” sa 3 dinara, dok su krajem 1935 bile iskazane sa oko 6,4 miliona. Za odgovarajući iznos smanjeni su i „Amortizacioni fondovi Strugare” u pasivi bilansa. Zbog toga su i ukupna bančina sopstvena sredstva krajem 1936 bilansirana iznosom koji je za oko 6 miliona manji nego u prethodnoj godini, iako su rezervni fondovi (stalni i osobeni) sada za oko 700 hiljada dinara veći nego u 1935.

Tuđa sredstva, uračunavši i dividendu i tantijemu, iznose 19,28 miliona prema 11,9 miliona krajem 1935, što znači da su za 7,37 miliona dinara veća. Menične obaveze su porasle samo za 2,56 miliona, sa 2,38 miliona u 1935 na 4,94 miliona u 1936, ali pasivni tekući računi iznose 6,96 miliona i veći su za 6,28 miliona nego krajem 1935. Interesantno je da su ulozi u 1936 godini za 1,6 miliona manji nego krajem 1935. To nije nikakav znak nepoverenja prema Trgovačko-industrijskoj banci, već naprosto posledica činjenice da je ona sama otkazala i isplatila izvesan deo uloga na štednju, jer nije imala potrebe za takvim kapitalom. Ona je rađe povećavala svoj menični dug i dug po tekućim računima. Teoriski posmatrano ova mera bi izgledala neobjašnjiva, jer u normalnim prilikama mnogo su prijatnija tuđa sredstva koja se dobijaju putem uložaka na štednju, nego ona dobivena putem akcepta. Međutim, u godinama bankarske krize mogli smo konstatovati da su ulagači najnemirniji i najnepouzdaniji poverilac. Struktura bančine aktive je takva, da je za Banku bilo mnogo povoljnije i sigurnije da nabavi potrebna tuđa sredstva od poverilaca koji imaju puno razumevanje za njenu solventnost i pionirsku funkciju u industrijskom poslu. Najveći deo bančinih plasmana je sličan srednjeročnom industrijskom kreditu, pa je ona stala na sasvim ispravno gle-

dište, da se to može finansirati samo sopstvenim sredstvima ili dugotrajnijim tuđim sredstvima.

Uostalom, politika Trgovačko-industrijske banke odavna se kreće u pravcu sve jačeg samofinansiranja. To nam pokazuje i sledeća tablica u kojoj upoređujemo kretanje bančinih sopstvenih i tuđih sredstava u toku nekoliko poslednjih godina (u milionama dinara):

Godina	1931	1933	1935	1936
Sopstvena sredstva	18,22	21,41	25,32	19,27
Tuđa sredstva	27,79	19,74	11,90	19,28

Do kraja 1935 težište finansiranja prenosi se, očigledno, sve više sa tuđih sredstava na sopstvena. Na svakih 30 dinara tuđih sredstava dolazilo je tada 70 dinara sopstvenih. U 1936 ovaj se odnos nešto pogoršava, delom zbog ranije pomenutog gašenja nekih amortizacionih fondova, a delom zbog preuzimanja novih obaveza, što se pokazalo kao potrebno usled novih investicija kod Elektro-Makiša.

Neobično je interesantna i bančina aktiva. Sasvim glasno sa tendencijom bančinog računskog razvitka menični portfelj je na putu da se izgubi iz njezinih knjiga. On je iznosio u 1930 godini 2,44 miliona, a krajem 1936 godine samo 291 hiljadu dinara. Tekući računi, koji su bili porasli sa 2,55 miliona u 1934 na 4,03 miliona u 1935, smanjeni su prošle godine za blizu 2 miliona, na 2,14 miliona dinara, delom otpisom iz fonda dubioza, a delom raščišćavanjem ove pozicije. U eskont menica i u tekuće račune plasirano je samo 6,3% bančine aktive. Na gotovinu vrednosti rezervnog fonda i nameštaj otpada daljih 4% bančine aktive. Svi ostali aktivni računi u iznosu od 34,5 miliona predstavljaju poslove sa sopstvenim industrijskim preduzećima i to: 14,9 miliona otpada na akcije Elektro-Makiša a. d.; 9,95 miliona (prema 2,74 miliona u prethodnoj godini) na tekući račun Elektro-Makiša; 6,83 miliona na investicije i obrtni kapital Strugare „Makiš”; 1,15 miliona na investicije i inventar rudarske povlastice „Baroševac i Junkovci”; 620 hiljada na kamenolom »Bazalt« i 878 hiljada na fabrički objekt u Zemunu, koji je u toku prošle godine kupljen na javnoj licitaciji i koji će Banka, čim joj se ukaže zgodna prilika, unovčiti. Ukupna vrednost aktive, iako je ugašeno oko 6,5 miliona dinara investicija ipak je za 1,3 miliona veća nego krajem 1935. Dugovanje Elektro-Makiša povećano je prema prethodnoj godini, za oko 7,2 miliona, a Strugara »Makiš« bilansirana je, zbog ugašenih investicija s jedne strane i povećanje raznih zaliha s druge strane sa iznosom koji je za oko 5 miliona manji nego u prethodnoj godini.

Inače, kao što nam pokazuje sledeća tablica, koja detaljno objašnjava aktivnu poziciju Strugare »Makiš«, kod ovog bančinog preduzeća povećani su lager gotove robe, vrednost sirovina, potraživanja i šumska eksploatacija, ukupno za oko 1,5 miliona dinara:

Investicije Strugare	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Zemljište i zgrade	2.885	2.898	2.976	2.977
Mašinerije strugare	3.517	3.517	3.530	1 din
Rez. elektr. centr.	2.467	2.467	2.467	1 din
Pruga i mostovi	437	437	437	1 din
Prev. sred., alat, nam.	462	468	470	473
Ukupno	9.769	9.789	9.880	3.450

Obrtni kapital Strugare

Izrađena roba	1.617	588	419	850
Sirovine na lageru	29	62	153	560
Dužnici za građu	795	652	877	1.185
Šumska eksploatacija	325	453	467	789
Ukupno	2.768	1.757	1.916	3.384

U svom izveštaju bančina uprava posvećuje jedno poglavlje razvoju i prilikama naše šumske industrije u toku prošle godine, a drugo poslovima Strugare «Makiš». Iako je naša šumska privreda u 1936 zbog sankcija morala da prođe kroz jednu tešku krizu ipak je Strugara „Makiš” radila sa zadovoljavajućim rezultatom, i Banka je čak od nje imala za 500 hiljada dinara veći prihod nego u 1935, kao što ćemo to malo niže videti u bančinom računu gubitka i dobitka. Blagodareći povećanju tražnje na unutrašnjem tržištu, Strugara je prema prethodnoj godini povećala svoju proizvodnju za 17%, a prodaju za 10%. Nešto robe je izvezeno i u Mađarsku. Bančina uprava napominje, da su za nastupajuću 1937 godinu učinjene sve potrebne pripreme za dalje povećanje produkcije, a do kraja 1936 već je napravila i novih zaključaka za 1937 u visini od 80% količine prodane u prošloj godini. Strugara je, inače, i do sada bila jedan od najlukrativnijih bančinih poslova. U buduću ona će to biti u još većoj meri, jer su joj mnoge investicije već potpuno amortizovane.

Račun gubitka i dobitka Trgovačko-industrijske banke za četiri poslednje godine ovako izgleda:

Rashodi	1933	1934	1935	1936
		u hiljadama dinara		
Troškovi	896	1.052	851	1.463
Kamate i prov.	1.602	1.072	678	861
Gubitak kamenoloma	—	21	—	—
Amortizacija:				
gradevina strugare	541	450	187	82
rezervne el. centr.	247	247	247	146
pokretnog inventara	53	53	53	55
Otpis nenapl. potr.	1.251	653	602 (fond)	—
Kursna razlika elekata	—	—	605 (fond)	—
Čista dobit	2.042	1.914	2.098	2.102
Od toga se deli				
Rezervnom fondu	102	96	105	105
Osobenom fondu	674	570	615	556
Penzionom fondu	20	19	21	21
Tantijema	245	230	357	420
Dividenda	1.000	1.000	1.000	1.000
Prihodi				
Kamata i prov.	2.912	2.333	619	924
Od hart. od vredn.	1.460	—	1.390	—
Od strugare	2.140	3.115	3.217	3.736
Od kamenoloma	—	—	4	56
Razni prihodi	29	15	92	30
Zbir prihoda-rash.	6.541	5.464	5.322	4.747

Bančini prihodi u 1936 manji su od onih u prethodnoj godini za 575 hiljada dinara. Doduše, usled većeg kreditiranja prihodi od kamate i provizije su za 300 hiljada veći, a oni od Strugare su porasli za preko 500 hiljada, ali je ischezao prihod od hartija od vrednosti, a to je dividenda Elektro-Makiša a. d., koji je — kao što ćemo videti u odnosnoj analizi — zaključio 1936 sa boljim krajnjim poslovnim rezultatom, nego što je to bio slučaj u 1935, ali ipak ne deli dividendu, jer izvodi velike investicije

Uprkos pomenutom smanjenju bančinih bruto prihoda, kao i povećanju troškova za oko 600 hiljada (uglavnom zbog državnih dažbina) i porastu pasivne kamate za 183 hiljade dinara, iskazana čista dobit je približno ista kao i u prethodnoj godini. To dolazi otuda, što je u 1936 prema 1935 otpis nenaplativih potraživanja mogao da bude reduciran sa 602 hiljade na samo 37 hiljada dinara, a prošle godine se među rashodima nije više javila ni kursna razlika hartija od

vrednosti. Amortizacija je takode nešto manja. Trgovačko-industrijska banka plaća već čitavih 6 godina nepromenju dividendu od 10%. Da nije bilo znatnih dotacija fondovima, za 1936 mogla se slobodno podeliti i dividenda od 16%.

U upravi Trgovačko-industrijske banke su g. g.: Vaso T. Knežević, predsednik; Dragić R. Pavlović, Gavriilo Ž. Radošević, Miloje Ž. Radošević, Aleksandar R. Pavlović i Aleksandar T. Tadić, članovi. U nadzornom odboru nalaze se gospoda: Kosta Mijatović, Andrija Tošić, Sveta J. Stanković, Božidar Živković i Milorad T. Tadić. Direktor banke je g. Aleksandar T. Tadić.

ELEKTRO—MAKIŠ A. D., BEOGRAD

U analizi završnih računa Trgovačko-industrijske banke, koju objavljujemo takode u ovom broju, napomenuli smo da je Elektro-Makiš bio dugo godina u sastavu ove ugledne prestoničke banke. Međutim, 1930 ona je našla za zgodnije da ga izdvoji. Uprava Elektro-Makiša a. d. konstatuje u svom poslednjem izveštaju da poboljšanje opštih privrednih prilika kod nas u toku prošle godine nije moglo ostati bez uticaja i na prosperitet električne industrije. Ipak se još ne izvode nikakvi ozbiljniji i dalekosežniji projekti za elektrifikaciju zemlje, jer ima mnogo smetnji koje to sprečavaju. Pre svega, još uvek nemamo toliko puta najavljenog zakona o elektrifikaciji, a do znatnijeg povećanja potrošnje električne energije ne dolazi ni zbog ogromnih fiskalnih tereta koji pritiškuju ovu industrijsku granu. Neke su dažbine u poslednje vreme čak i povećane.

U vezi s tim uprava zaključuje da je prošlogodišnje olakšanje u električnoj industriji konjunkturalnog karaktera. To znači da bi se u slučaju nešto nepovoljnijih opštih privrednih prilika, i električna industrija opet našla u neobično teškom položaju, ako se u međuvremenu ne preduzmu potrebne mere koje treba da obezbede porast potrošnje. Sama priroda električne industrije i u vezi s ovom interesi potrošača nalažu da se te mere čim pre preduzmu. Naročito je važno da se što pre pristupi ukidanju trošarine i snižavanju ostalih dažbina. Dok budu postojale dosadašnje dažbine, nikad se neće moći elektrificirati naša sela, jer seosko i drugo siromašnije stanovništvo nije u stanju da ih plati.

Uprkos svim teškoćama Elektro-Makiš a. d. gleda sa mnogo optimizma u buduću razvitak. Kao dokaz za to mogu da posluže i ogromne nove investicije, koje društvo upravo izvodi. U vezi sa stalnim povećanjem konzumnog područja, uprava je najpre pomišljala na to, da poveća kapacitet postojeće kalorične centrale u Makišu, ali je najzad, s obzirom na povoljnije izgledu u pogledu nabavke goriva, pristupila izgradnji nove kalorične centrale na kolubarskim lignitima u selu Vreocima, srez Lazarevac. Njen kapacitet treba da bude dva puta veći od onog Makiške centrale. Sada se radi o tome da se preduzeće što potpunije uposli. Prilikom analize bilansa za 1935 konstatovali su, da je Elektro-Makiš sredio ugovorne odnose sa Beogradskom opštinom i da nastavlja da vrši i dalje ekspanziju u sremskom području. Krajem 1936 godine zaključen je i dugoročni ugovor sa Opštinom Obrenovac, a pregovori sa Valjevskom opštinom završeni su s negativnim rezultatom. Tamo opština podiže sopstvenu malu — a to znači skupu i neracionalnu — centralu. Ranije je Kruševac bio uradio to isto, ali je posle skupe probe sopstvenu centralu opet zatvorio, jer se pokazalo da je kupovina energije od Elektro-Makiša mnogo jeftinija.

Obim novih investicija, kao i neobično povoljnu strukturu Elektro-Makiša a. d. pokazuje nam sledeća tablica:

Račun izravnanja				
Aktiva	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Gotovina	31	88	133	77
Hartije od vrednosti	—	560	560	560
Vredn. rezerv. fonda	57	442	503	517
Dužn. za inst. i struju	7.573	7.830	2.845	3.150
Dalekovodi	10.659	10.706	12.557	13.004
Centrala Makiš	16.156	16.730	16.785	16.956
Centrala Šabac	6.485	6.446	6.456	6.504
Centrala Vreoci	—	—	—	11.233
Alat, pribor, nam.	257	261	268	304
Razna aktiva	32	292	251	277
Ostave, kaucije, gar.	932	2.552	8.226	17.442
Pasiva				
Glavnica	15.000	15.000	15.000	15.000
Fondovi:				
Stalni rezervni	376	485	540	612
Za poveć. glavnice	823	1.002	1.000	1.952
Penzioni	71	91	91	91
Za pronalaskе	71	91	91	66
Kursna razl. hartija	—	—	16	16
Amortizacioni	12.340	15.820	19.226	22.463
Za otpis pokretn.	77	103	130	160
Fondovi i glavnica	28.758	32.592	36.095	40.334
Trg.-ind. banka	8.917	6.998	2.744	9.958
Obaveze po otv. rač.	1.645	1.840	1.268	2.012
Kauc. za potr. struje	194	224	251	278
Dividenda i tant.	1.709	1.702	—	—
Ostave, kauc., gar.	932	2.552	8.226	17.442
Zbir bilansa	42.182	45.910	48.584	70.024

Investicije u aktivi su povećane za 12 miliona, od čega otpada na novu centralu u Vreocima 11,23 miliona, na dalekovode 450 hiljada, na centralu Makiš 170 hiljada i na centralu Šabac 50 hiljada dinara. Pozicija „dužnici za instalacije i struju” je takođe nešto veća nego u prethodnoj godini.

Obaveze preduzeća (uglavnom prema Trgovačko-industrijskoj banci) su povećane za 8 miliona, odnosno za oko 4 miliona manje nego što odgovara pomenutom porastu investicija. Sopstvena sredstva su takođe za 4 miliona veća nego u 1935. Glavnica je, doduše, ostala nepromenjena, ali su fondovi uvećani odvajanjem iz prihoda, i to fond za povećanje glavnice za 950 hiljada, rezervni fond za 70 hiljada i amortizacioni fond za 3,2 miliona dinara. Krajem 1936 ukupne obaveze Elektro-Makiša iznose 12,25 miliona, a njegova likvidna imovina oko 4,6 miliona dinara. S obzirom na to, da se putem dotacija fondovima sopstvena sredstva povećavaju godišnje sa preko 4 miliona dinara, ravnoteža će biti vaspostavljena već u toku iduće godine. Osim toga treba imati u vidu, da je gotovo jedini poverilac Elektro-Makiša Trgovačko-industrijska banka, a kod nje je harmonija rokova potpuno obezbeđena.

Neobično je interesantan i račun gubitka i dobitka Elektro-Makiša a. d.

Račun gubitka i dobitka				
Rashodi	1933	1934	1935	1936
	u hiljadama dinara			
Troškovi proizvodnje	8.098	8.490	6.866	6.570
Kamate i provizije	1.148	799	209	434
Amort. i investicije	3.166	3.507	3.432	3.496
Otpisi	19	47	18	24
Čista dobit	2.094	2.020	19	733
Od toga se deli:				
Rezervnom fondu	105	101	19	37
Fondu za pov. glavnice	238	176	—	696

Penzionom fondu	21	20	—	—
Fondu za pronalaskе	21	20	—	—
Tantijema	209	202	—	—
Dividenda	1.500	1.500	—	—

Prihodi

Od prodaje elektr. struje	14.356	14.685	10.235	10.959
Od kirije strujomera	156	168	204	259
Razni	9	10	105	39
Zbir prihoda-rashoda	14.522	14.864	10.544	11.257

Prihodi od prodaje električne struje iznose u 1936. godini 10,96 miliona, što znači da su za 725 hiljada odnosno za 7% veći nego u 1935, ali su još za oko 3 miliona manji nego u 1931 godini, kada su bili rekordni. Inače, proizvodnja i prodaja struje bila je u 1936 jača nego ma kada ranije. Broj potrošača povećan je prema prethodnoj godini za preko 13%, a priraštaj u električnoj energiji iznosi 6%. Primećeno je, da se preduzeće sve više emancipuje od svog dosadašnjeg glavnog potrošača — Beogradskog vodovoda. To će imati povoljan uticaj na kretanje bruto-prihoda, jer je za ostale potrošače, čiji broj raste, struja nešto skuplja.

Troškovi proizvodnje u 1936 su takođe za oko 300 hiljada dinara manji nego u prethodnoj godini. Kamata i provizija je nešto porasla, što je u vezi s povećanjem obaveza. Čisti dobitak bio je 733 hiljada. Time bi se mogla isplatiti dividenda od skoro 5%. Međutim, akcionari su je se odrekli smatrajući da je unutrašnje jačanje preduzeća mnogo korisnije.

U upravnom odboru se nalaze sledeća g. g.: Vaso T. Knežević, predsednik; Gavriilo Ž. Radošević, Aleksandar R. Pavlović, Dragić R. Pavlović, Miloje Ž. Radošević i Aleksandar T. Tadić, članovi. U nadzornom odboru su g. g.: Kosta Mijatović, predsednik; Nikola Stevanović, potpredsednik; Božidar Živković, Petar M. Milenković, Andrija Tošić i Sveta J. Stanković, članovi. Direktor je g. Inž. Pero Purišić.

Сваки напредак у производњи и употреби, све знање и сва искуства, што су их од године 1866 стекли специјалисти наше организације која обухвата цео свет, примењују се код фабрикације
НАШИХ

GARGOYLE

МАЗИВА

и дају им онај квалитет, који гарантује сигуран и економичан погон.

STANDARD — VACUUM

Oil Company of Jugoslavia Inc.

ЗАГРЕБ   БЕОГРАД